

Số: /BC-HĐND

Đồng Tháp, ngày 24 tháng 11 năm 2023

BÁO CÁO

Kết quả giám sát hoạt động của Tòa án nhân dân năm 2023

Thực hiện Nghị quyết số 07/NQ-HĐND ngày 15/7/2022 của Hội đồng nhân dân (HĐND) Tỉnh về chương trình giám sát của HĐND tỉnh Đồng Tháp năm 2023; Kế hoạch số 06/KH-HĐND ngày 04/01/2023 của Thường trực HĐND Tỉnh về kế hoạch thực hiện Chương trình khảo sát, giám sát, chất vấn, giải trình của Thường trực, các Ban, Tổ đại biểu HĐND Tỉnh năm 2023; Kế hoạch số 437/KH-ĐGS ngày 09/10/2022 của Đoàn giám sát của Ban Pháp chế HĐND Tỉnh về giám sát kết quả hoạt động của Tòa án nhân dân (TAND) năm 2023.

Trong thời gian từ ngày 01/11 đến ngày 03/11/2023, Ban Pháp chế HĐND Tỉnh khảo sát và làm việc trực tiếp với TAND các huyện Tân Hồng, Cao Lãnh; đồng thời, khảo sát qua báo cáo đối với TAND các huyện, thành phố còn lại. Ngày 07/11/2023, Đoàn giám sát của Ban Pháp chế giám sát tại TAND Tỉnh. Qua giám sát, Ban Pháp chế HĐND Tỉnh báo cáo kết quả như sau:

I. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Kết quả đạt được

Với tinh thần, ý thức trách nhiệm của từng Thẩm phán, Thư ký Tòa án, trong năm 2023, TAND hai cấp trên địa bàn Tỉnh đã có nhiều cố gắng, nỗ lực trong thực hiện nhiệm vụ xét xử, qua đó, đạt và vượt hầu hết các chỉ tiêu TAND tối cao giao, cụ thể: TAND hai cấp thụ lý 17.267 vụ việc các loại, đã giải quyết 16.137 vụ việc, còn lại 1.130 vụ việc. Trong đó:

- Bảo đảm 100% các vụ việc thụ lý được giải quyết trong thời hạn luật định.
- Án hình sự thụ lý 1.359 vụ, đã giải quyết 1.353 vụ, đạt tỷ lệ 99,56% (vượt 9,56%%).
- Án dân sự thụ lý 15.575 vụ, đã giải quyết 14.250 vụ, đạt tỷ lệ 91,49% (vượt 6,49%).
- Án hành chính thụ lý 73 vụ án, đã giải quyết 66 vụ, đạt tỷ lệ 90,41% (vượt 25,41%).
- Áp dụng biện pháp xử lý hành chính thụ lý 260 vụ, tỷ lệ giải quyết đạt 100%.
- Ban hành quyết định thi hành án hình sự đúng thời hạn quy định¹.

Thực hiện công bố 9.685 bản án, quyết định có hiệu lực pháp luật lên Cổng thông tin điện tử của TAND. TAND hai cấp thực hiện nghiêm túc công tác tiếp công dân định kỳ và đột xuất, gắn việc tiếp công dân với giải quyết

¹ Ban hành 1.512 quyết định thi hành án phạt tù, đạt 100% đối với số người bị kết án.

kiếu nại, tố cáo, kiến nghị, phản ánh². Công tác kiểm tra, đôn đốc của Chánh án TAND Tỉnh trong nội bộ cơ quan và TAND cấp huyện được quan tâm, tổ chức thực hiện; tăng cường công tác kiểm tra toàn diện các mặt công tác. Công tác hòa giải, đối thoại tại Tòa án, Hội thẩm nhân dân tiếp tục đạt được nhiều kết quả khả quan³.

Việc triển khai thực hiện những kiến nghị, kết luận qua giám sát được TAND hai cấp quan tâm, tổ chức thực hiện kịp thời, nghiêm túc. Trong đó điểm nổi bật là TAND Tỉnh đã chủ động phối hợp với ngành liên quan xây dựng Quy chế phối hợp liên ngành số 1066/2023/QCLN, qua đó, đã khắc phục nhiều khó khăn, vướng mắc trong giải quyết các vụ việc dân sự và tạo điều kiện thuận lợi để TAND các cấp đẩy nhanh tiến độ giải quyết các vụ việc dân sự⁴. Công tác tổ chức cán bộ, đầu tư cơ sở vật chất, ứng dụng công nghệ thông tin... được lãnh đạo TAND hai cấp quan tâm thực hiện.

Một số địa phương đã chủ động tranh thủ sự lãnh đạo của cấp uỷ, chính quyền địa phương tạo điều kiện thuận lợi để đầu tư về cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ hoạt động xét xử của TAND.

2. Khó khăn, hạn chế

Qua giám sát, Ban Pháp chế HĐND Tỉnh nhận thấy TAND hai cấp còn một số khó khăn, hạn chế trong công tác như:

2.1. Khó khăn

- Số lượng án thụ lý và tính phức tạp ngày một gia tăng tỷ lệ thuận với tình hình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, trong khi đó, sự phối hợp, cung cấp thông tin của chính quyền địa phương các cấp và các cơ quan có liên quan tại một địa phương vẫn còn hạn chế. Có tình trạng một số cơ quan trả lời theo yêu cầu cung cấp thông tin của TAND còn chung chung, không rõ hoặc không đầy đủ, né tránh trách nhiệm.

- Thực hiện Nghị quyết số 33/2021/QH15 của Quốc hội, hằng năm, TAND hai cấp phải bảo đảm số lượng phiên toà trực tuyến theo Chỉ thị của Chánh án TAND tối cao, tuy nhiên, việc đầu tư trang thiết bị, hạ tầng công nghệ thông tin phục vụ phiên toà trực tuyến chưa được kịp thời, thực hiện theo chỉ tiêu của TAND tối cao, TAND Tỉnh giao chỉ tiêu tổ chức xét xử trực tuyến cho các TAND huyện, thành phố trong điều kiện phải thuê thiết bị, đường truyền bên ngoài, hoặc sử dụng thiết bị của TAND tỉnh, quá trình tổ chức thực hiện tồn kém về thời gian, nhân lực để phục vụ tại các điểm cầu thành phần. Bên cạnh đó, việc đầu tư, mua sắm các thiết bị trình chiếu chứng cứ tại các phiên xét xử chưa kịp thời, từ đó đã làm giảm tính thuyết phục, hiệu quả của công tác xét xử. Một số trụ sở TAND cấp huyện (nhất là TAND huyện Cao Lãnh) sau nhiều năm

² Thụ lý 365 đơn khiếu nại, giải quyết 365 đơn, đạt tỷ lệ 100%; thụ lý 04 đơn tố cáo, đã giải quyết 04 đơn, đạt tỷ lệ 100% ;

³ Tòa án hai cấp đã hòa giải, đối thoại thành theo Luật hòa giải, đối thoại tại Tòa án 2.392 vụ, đạt 100%.

Tổ chức 01 lớp tập huấn nghiệp vụ cho Hội thẩm hai cấp.

⁴ Quy chế phối hợp liên ngành số 1066/2023/QCLN ngày 8/7/2023 giữa TAND Tỉnh, Công an Tỉnh, Sở Tài chính, Sở Tài nguyên và Môi trường, Sở Xây dựng, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Sở Khoa học và Công nghệ.

sử dụng đã xuống cấp, địa phương chưa có quỹ đất để bố trí xây dựng mới trụ sở.

- Hiệu quả của công tác hòa giải, đối thoại tại Tòa án là rất lớn, tuy nhiên, ở một số TAND cấp huyện số lượng hòa giải, đối thoại tại Tòa án chưa cao do tâm lý của đương sự không đồng ý lựa chọn hòa giải, đối thoại mà chỉ yêu cầu Tòa án giải quyết. Hòa giải viên độc lập khi tiến hành hòa giải, đối thoại nhưng để phát huy hiệu quả cao thì phải có sự tham gia hỗ trợ đầy đủ, kịp thời của Thẩm phán và Thư ký, điều này tạo thêm áp lực, trách nhiệm trong công việc nhưng không có chế độ hỗ trợ cho nhiệm vụ này. Bên cạnh đó, Thẩm phán chưa có đủ căn cứ để ra quyết định công nhận hòa giải thành đối với các vụ việc có liên quan đến tranh chấp quyền sử dụng đất do các vụ việc này đòi hỏi phải có đủ căn cứ về hồ sơ đo đạc, ranh đất.

- Việc tham gia hoạt động xét xử của một số Hội thẩm nhân dân hai cấp từ đầu nhiệm kỳ đến nay còn rất ít hoặc có trường hợp không tham gia buổi xét xử nào.

- Thẩm phán còn gặp khó khăn trong xét xử các vụ việc dân sự liên quan đến Quyết định số 22/2021/QĐ-UBND ngày 31 tháng 8 năm 2021 của UBND Tỉnh quy định về điều kiện tách thửa, điều kiện hợp thửa, diện tích đất tối thiểu được tách thửa và cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất đối với thửa đất có diện tích nhỏ hơn diện tích tối thiểu cho hộ gia đình, cá nhân đang sử dụng đất trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp.

- Tại một số địa phương, việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất bị trùng thửa, chéo thửa, sai diện tích..., gây rất nhiều khó khăn cho TAND trong công tác xét xử, nhất là xác định việc cấp cho ai đúng, thẩm quyền cấp lại giấy chứng nhận sẽ thường kéo dài thời gian xác minh thông tin, gây kéo dài thời gian xét xử vụ việc.

- Công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động luật sư và đội ngũ cộng tác viên tư vấn pháp luật trên địa bàn tỉnh chưa được thường xuyên; công tác kiểm tra, thanh tra việc chấp hành pháp luật của các tổ chức hành nghề luật sư còn hạn chế, qua khảo sát tại một số địa phương có trường hợp làm ảnh hưởng đến uy tín, danh dự của Thẩm phán TAND trong hoạt động xét xử.

- Chế độ bồi dưỡng đối với người tham gia phiên tòa, phiên họp giải quyết việc dân sự theo quyết định số 41/2012/QĐ-TTg ngày 05 tháng 10 năm 2012 của Thủ tướng Chính phủ còn thấp, đáp ứng nhu cầu thực tế và tương xứng trách nhiệm của các vị hội thẩm tham gia xét xử.

- Hoạt động giám định tư pháp của một số các quan có chức năng còn một số hạn chế, bất cập trong hoạt động giám định phục vụ quyết các vụ án.

2.2. Hạn chế

- Số lượng án bị hủy, sửa do lỗi chủ quan của Thẩm phán đã được kéo giảm, nhưng ở một số TAND cấp huyện trong công tác xét xử vẫn còn một số lỗi chủ quan, trong đó, một số lỗi đã bị Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp chỉ ra⁵.

⁵ Một số lỗi chủ quan trong xét xử như: đưa thiếu người có quyền lợi liên quan, tuyên án không trừ ngày tạm giam, chậm gửi bản án, quyết định, vi phạm về thời hạn ban hành Công văn thông báo đến Viện kiểm sát nhân

Công tác thụ lý, giải quyết án hành chính đạt được nhiều kết quả khả quan, tuy nhiên vẫn chưa có vụ việc tổ chức đối thoại thành.

- Việc thực hiện kiến nghị về xét xử dứt điểm các vụ việc liên quan đến quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất thụ lý từ năm 2018 trở về trước đến nay chưa giải quyết xong: còn 03 vụ việc⁶. Còn 05 vụ việc Cơ quan Thi hành án dân sự đang chờ kết quả xét xử của TAND. Số lượng vụ việc án dân sự đã thụ lý từ 12 tháng trở lên đến nay chưa giải quyết xong tại TAND hai cấp vẫn còn nhiều⁷.

- Việc thực hiện Pháp lệnh số 02/2022/UBTVQH15 ngày 18/8/2022 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về xử phạt vi phạm hành chính đối với hành vi cản trở hoạt động tố tụng, hầu hết TAND huyện, thành phố chưa áp dụng (*một số TAND cấp huyện khi có vụ việc gây rối, Tòa án không áp dụng xử phạt vi phạm hành chính mà nhờ lực lượng công an phối hợp xử lý*), qua đó cho thấy, việc triển khai, tổ chức thực hiện pháp luật chưa thực sự tốt.

II. KIẾN NGHỊ

1. Đối với Chánh án Tòa án nhân dân Tỉnh

1.1. Chánh án TAND Tỉnh lãnh đạo, chỉ đạo TAND hai cấp rà soát, phân loại từng vụ việc đã thụ lý từ **12 tháng trở lên** đến nay chưa giải quyết xong để có kế hoạch, lộ trình đẩy nhanh tiến độ xét xử, nhất là các vụ việc liên quan đến quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất (trong đó, quan tâm giải quyết dứt điểm các vụ việc liên quan đến quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất thụ lý từ năm 2018 trở về trước đến nay chưa giải quyết xong). Phối hợp với Cơ quan Thi hành án dân sự giải quyết các vụ việc mà cơ quan này đang chờ kết quả giải quyết (05 vụ việc).

1.2. Tăng cường công tác phối hợp với các cơ quan có liên quan để thực hiện có hiệu quả Quy chế phối hợp liên ngành đã ký kết. TAND hai cấp chủ động trong công tác phối hợp với ngành chuyên môn để giải quyết các trường hợp cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất trùng thửa, chéo thửa, sai diện tích ở một số địa phương để tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong công tác xét xử của toà án.

1.3. Tiếp tục nâng cao chất lượng công tác xét xử, kéo giảm và hạn chế đến mức thấp nhất tình trạng án bị hủy, bị sửa do lỗi chủ quan của Thẩm phán, cũng như các lỗi chủ quan trong công tác xét xử mà Viện kiểm sát nhân dân các cấp đã chỉ ra.

1.4. Xem xét tổ chức sơ kết hoạt động Hội thẩm giữa nhiệm kỳ để có cơ sở đánh giá chất lượng, hiệu quả đối với hoạt động này, từ đó có giải pháp chấn chỉnh, khắc phục tình trạng Hội thẩm nhân dân chưa tham gia hoặc không tham gia hoạt động xét xử của Tòa án.

dân để có ý kiến tổ chức phiên tòa trực tuyến, vi phạm thời hạn gửi quyết định trả hồ sơ điều tra bổ sung và quyết định hoãn phiên tòa...

⁶ TAND Tỉnh 02 vụ việc, TAND huyện Lai Vung 01 vụ việc.

⁷ Còn lại 203 vụ việc.

1.5. Tiếp tục triển khai và tổ chức thực hiện trong toàn ngành Pháp lệnh số 02/2022/UBTVQH15, bảo đảm Pháp lệnh được triển khai thực thi nghiêm túc, hiệu quả.

1.6. Tiếp tục phối hợp với Sở Tài chính trong việc đề nghị hỗ trợ kinh phí đầu tư trang thiết bị để tổ chức phiên tòa trực tuyến theo Nghị quyết số 33/2021/QH15 của Quốc hội, hướng đến mục tiêu xây dựng tòa án điện tử.

1.7. Xem xét nhân rộng những cách làm hay, hiệu quả của một số TAND cấp huyện để triển khai áp dụng trong toàn ngành, nhất là trong việc tranh thủ sự lãnh đạo của cấp uỷ, chính quyền địa phương để hỗ trợ, tạo điều kiện cho TAND cấp huyện thực hiện tốt nhiệm vụ xét xử (TAND Lấp Vò, Tam Nông...).

1.8. Tiếp tục kiến nghị Chánh án TAND tối cao quan tâm công tác đào tạo, bồi dưỡng cho đội ngũ Thẩm phán, Thư ký TAND hai cấp cả về lý luận chính trị và nâng cao trình độ chuyên môn; cho phép TAND Tỉnh tiếp tục tuyển dụng đủ biên chế Thẩm phán, Thư ký tòa án.

1.9. Tiếp tục kiến nghị TAND tối cao hỗ trợ kinh phí đầu tư xây dựng mới TAND các huyện: Cao Lãnh, Lấp Vò; sớm triển khai xây dựng mới trụ sở TAND huyện Châu Thành. Xem xét về sự cần thiết và tính khả thi xây dựng Trung tâm Hòa giải, đối thoại tại Tòa án để kiến nghị TAND tối cao bố trí vốn đầu tư.

2. Đề nghị HĐND, UBND huyện Cao Lãnh

Xem xét bố trí quỹ đất để xây dựng mới trụ sở TAND huyện Cao Lãnh theo Kế hoạch đầu tư công giai đoạn 2023 - 2025 đã được TAND tối cao phê duyệt.

3. Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân Tỉnh kiến nghị Đoàn đại biểu Quốc hội đơn vị tỉnh Đồng Tháp

Có văn bản kiến nghị Bộ Công an ban hành quy trình, thời gian giám định và công khai, minh bạch các khoản phí, hình thức thu, nộp phí khi thực hiện giám định tại Viện, Phân viện Khoa học hình sự trực thuộc Bộ Công an.

Trên đây là báo cáo kết quả giám sát hoạt động của TAND tỉnh Đồng Tháp năm 2023. Đề nghị lãnh đạo TAND Tỉnh tổ chức triển khai, thực hiện các nội dung kiến nghị tại Báo cáo này và báo cáo kết quả về Hội đồng nhân dân Tỉnh, Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân Tỉnh định kỳ tại kỳ họp giữa năm 2024 và tại kỳ họp cuối năm 2024./.

Nơi nhận:

- Thường trực Hội đồng nhân dân Tỉnh (báo cáo);
- Ủy ban nhân dân Tỉnh;
- Đoàn đại biểu Quốc hội Tỉnh;
- Đại biểu Hội đồng nhân dân Tỉnh;
- TAND Tỉnh (thực hiện);
- Cục THADS Tỉnh (để biết);
- TAND huyện, thành phố;
- Thường trực HĐND, UBND huyện Cao Lãnh;
- Lưu: VT, BPC, Phòng Công tác HĐND(PVN).

**TM. BAN PHÁP CHẾ
TRƯỞNG BAN**

Nguyễn Hữu Đức